

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیهما صلوات

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

روز شمار جریان
باییت و بهائیت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

روز شمار جریان بابت و بهائیت

نویسنده:

جمعی از نویسندگان

ناشر چاپی:

نشریه زمانه

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	روز شمار جریان بابیت و بهائیت
۶	مشخصات کتاب
۶	روز شمار جریان بابیت و بهائیت
۶	اشاره
۱۲	کتابنامه
۱۲	منابع بهائی
۱۳	منابع غیر بهائی
۱۳	پاورقی
۱۴	درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

روز شمار جریان باییت و بهائیت

مشخصات کتاب

برگرفته از: مجله زمانه / چاپ دوم / سال ششم / شماره ۶۱ / مهر ۱۳۸۶

روز شمار جریان باییت و بهائیت

اشاره

در بحث از فرقه‌ی باییت و بهائیت، و بررسی مسائل گوناگونی راجع به آن‌ها، جای جای با حوادث و رویدادهایی روبه‌رو می‌شویم که شناخت جایگاه و جغرافیای تاریخی آن‌ها به آشنایی کلی و جامع با پیشینه‌ی این فرقه در طی تاریخ نیاز دارد. با این آشنایی کلی، خواننده می‌تواند بفهمد هر رویداد یا تحول خاص در چه مرحله‌ای از تاریخ فرقه روی داده است و زمینه و بستر تاریخی آن چیست؟ نوشتار پیش‌رو، با مروری بر پیشینه‌ی فرقه‌ی باییت و بهائیت (از آغاز تا عصر حاضر)، تصویری کلی از این امر به دست می‌دهد. - ۱۲۵۹. ق: مرگ سید کاظم رشتی (رهبر شیخیه و استاد میرزا علی محمد باب). - جمادی الاول ۱۲۶۰. ق: ادعای باییت توسط علی محمد شیرازی «باب» در شیراز برای نخستین بار نزد ملا حسین بشرویه‌ای (از ارکان باییه). - ۱۲۶۱. ق: اقدام ملا صادق خراسانی (از اتباع باب) به ذکر عبارت «اشهد ان علیا قبل نبیل باب بقیه الله» در اذان نماز جمعه در شیراز به دستور باب، [۱] و عکس العمل تند مردم نسبت به این امر، و اقدام حاکم فارس (حسین خان نظام‌الدوله) به احضار، توقیف و تنبیه باب، و نهایتاً اقدام باب در تکذیب ادعاهایش بر سر منبر در مسجد وکیل شیراز نزد علما و مردم، و حصر شدید وی در منزل. - ۱۲۶۲. ق: فرار باب به اصفهان و پذیرایی حاکم گرجی‌نژاد و ارمنی مذهب شهر (منوچهر خان معتمدالدوله) از او، و عجز باب از پاسخگویی به سؤالات علمی علمای اصفهان (میرزا حسن نوری حکیم و محمد مهدی کلباسی و...)، و ادامه‌ی پذیرایی حاکم از او به طور مخفیانه. - ۱۲۶۳. ق: حبس باب به دستور محمد شاه قاجار و صدراعظم وی (حاج میرزا آقاسی) به مدت نه ماه در زندان ماکو، و نگارش «بیان» (کتاب مقدس باییان) توسط باب در آنجا. - جمادی الاول ۱۲۶۴ - شعبان ۱۲۶۶. ق: انتقال باب به قلعه‌ی چهریق (در حوالی ارومیه) و حبس وی به مدت ۲۷ ماه در آنجا. وی چندی بعد برای مناظره‌ی علما با او در حضور ولیعهد (ناصرالدین میرزا) به تبریز احضار شد و پس از شکست در مناظره با علما، چوبکاری شد و به خط خویش توبه‌نامه نوشت و جمیع ادعاهایش را تکذیب کرد. - ۱۲۶۴. ق: تجمع بهائیان به رهبری ملا محمد علی قدوس و قره‌العین و حسینعلی بهاء در بدشت (حوالی شاهرود) و ظاهر شدن قره‌العین به نحو غیرمنتظره و شگفت‌انگیز به صورت بی‌حجاب و بزک کرده در جمع باییان، و اعلام نسخ دیانت اسلام و لغو احکام آن (با پشتیبانی حسینعلی بهاء)، و ایجاد بحث و جنجال در بین حضار و خروج جمع بسیاری از آنان از مسلک باییت، و حمله‌ی مردم مسلمان منطقه به باییان بر اثر پخش خبر روابط نامشروع قره‌العین با قدوس و بهاء. - ۱۲۶۵. ق: تعیین میرزا یحیی صبح‌ازل (برادر بهاء) در سن نوزده سالگی از سوی باب به عنوان وصی و جانشین وی، و قبول این امر توسط باییان و از جمله: برادر بزرگ‌ترش، حسینعلی بهاء. - ۱۲۶۶ - ۱۲۶۵. ق: آشوب‌های خونین باییان به طور پیاپی در نقاط مختلف ایران (مازندران، نیریز و زنجان) و سرکوبی قاطع همه‌ی آن‌ها توسط مرحوم امیرکبیر. - ۲۷ شعبان ۱۲۶۶. ق: اعدام باب در تبریز به حکم مراجع دینی بزرگ شهر و فرمان قاطع امیر، به مباشرت برادرش (وزیر نظام). - شعبان ۱۲۶۷. ق: کشف توطئه باییان برای قتل امیر، و تبعید حسینعلی بهاء به فرمان امیر به عراق. - ربیع الاول ۱۲۶۸. ق: قتل امیر در حمام فین کاشان (با توطئه‌ی مشترک عمال استبداد و استعمار) و باز شدن راه برای صدارت رقیب و عامل عزل و قتل وی، میرزا آقاخان نوری؛ «تحت الحمایه انگلیس» و دوست دیرین بهاء. - رجب ۱۲۶۸. ق: بازگشت بهاء

از عراق به دعوت میرزا آقاخان نوری، و پذیرایی از وی توسط برادر میرزا آقاخان. - ۲۸ شوال ۱۲۶۸. ق: اقدام نافرجام تروریست‌های بابی به ترور ناصرالدین شاه، و اتهام جمعی از بایبان به دست داشتن در توطئه‌ی قتل شاه، و پناهندگی سریع حسینعلی بهاء به خانه‌ی منشی سفیر روس در زرگنده (منطقه‌ی بیلاقی سفارت روسیه) و نهایتاً دستگیری و حبس حسینعلی بهاء (در کنار دیگر سران و فعالان بایبه)، و قتل سران بایبه و آزادی بهاء از زندان و اعدام پس از چهار ماه (با فشار شدید سفیر روسیه در ایران؛ پرنس دالگوروی) و تبعید وی در ربیع الاول ۱۲۶۹ - تحت الحفظ مأمور سفارت - به عراق. - ۱ ذی‌قعدة ۱۲۶۸. ق: قتل قره‌العین در تهران توسط داماد امیرکبیر (عزیزخان سردار مکرری). - ۱۲۷۰. ق (۱۸۵۴. م): ورود مانکجی هاتریا (زردشتی هندی تبار، تبعه‌ی دولت هند بریتانیا، و عضو مشهور سرویس اطلاعاتی انگلستان) از طریق بغداد به ایران، همراه چندین سفارش نامه از دولت انگلیسی هند خطاب به مقامات و سفرای انگلیسی در بغداد، اسلامبول، بوشهر و تهران، با مأموریت پیشبرد اهداف سیاسی و اطلاعاتی استعمار بریتانیا در منطقه نظیر تقویت شبکه‌های ماسونی، دامن زدن به تقابل میان ایران و اسلام، تقویت اقلیت‌های رسمی و غیر رسمی این کشور از جمله: زردشتیان، صوفیه و بهائیان، و بهره‌گیری از آن‌ها در جهت ستیز با فرهنگ ملی - دینی این کشور، و احکام و مقررات اسلامی (با کمک سفارت انگلیس در تهران و ماسون‌های ایرانی و غیر ایرانی نظیر جلال‌الدین میرزا قاجار، نایب فراموشخانه‌ی فراماسونری، میرزا ملکم خان و فتحعلی آخوندوف، سرهنگ ضد اسلام در دستگاه نایب السلطنه روسیه در قفقاز اشغالی)، و این همه تحت پوشش فعالیت فرهنگی و اجتماعی به نفع زردشتیان ایران و... مانکجی پیش از ورود به ایران، در همان سال ۱۲۷۰. ق، در بغداد با حسینعلی بهاء دیدار و گفت و گو کرد و با او پیوند دوستی برقرار نمود که تا پایان عمر به وسیله نامه‌نگاری ادامه داشت. همچنین میرزا ابوالفضل گلپایگانی (مبلغ مشهور بهائی) را منشی مخصوص تجارت خانه‌ی خویش ساخت و در مدرسه‌ای که بنیاد نهاده بود به معلمی برگماشت و علاوه بر این، میرزا حسین همدانی بهائی را به تصحیح و بازنویسی کتاب میرزا جانی کاشانی بابی در مورد تاریخ بایبه، واداشت؛ چنان که همو میرزا عبدالرحیم ضرابی، بابی کاشانی، را به نوشتن تاریخ کاشان تشویق نمود. - رجب ۱۲۷۰. ق: عزیمت بهاء از بغداد به سلیمانیه عراق (بر اثر مخالفت جمعی از بایبان، و نیز سرسنگینی برادرش، صبح‌ازل، با وی به علت شیوع شایعاتی مبنی بر ادعای رهبری بایبان از سوی بهاء و تلاش وی برای قبضه کردن ریاست بر آن گروه) و اقامت دو ساله‌اش در آنجا به عنوان درویش محمد. - رجب ۱۲۷۲. ق: برگشت بهاء به بغداد (با کسب اجازه از برادرش صبح‌ازل). - ۱۲۷۸. ق: نگارش کتاب «ایقان» به دست بهاء (در اثبات دعاوی باب و اظهار انقیاد خود نسبت به رهبری صبح‌ازل). - ذی‌قعدة ۱۲۷۹. ق: تبعید بهاء از بغداد به اسلامبول (توسط دولت عثمانی و با فشار دولت ایران و علمای عراق). - رجب ۱۲۸۰. ق: تبعید بهاء و برادرش صبح‌ازل از اسلامبول به شهر ادرنه. - ۱۲۸۳. ق: ادعای من‌یظهره‌اللهی توسط حسینعلی بهاء در ادرنه. این ادعا، مبنی بر این که او همان موعود باب در «بیان» (من‌یظهره‌الله) است، به منزله‌ی دکان‌سازی در برابر صبح‌ازل بود، لذا نزاع و کشمکش بین بهاء و صبح‌ازل بر سر ریاست بایبان را، که از مدت‌ها پیش آغاز شده و با عقب نشینی بهاء موقتا التیام یافته بود، به اوج خود رساند و به راهی بی‌بازگشت افکند و جماعت بایبان را به دو فرقه‌ی معارض «ازلی» و «بهائی» تقسیم کرد، و در پی این حادثه دو طرف نسبت به یکدیگر از هیچ گونه فحاشی و توهین و ترور خودداری نکردند و حتی به دربار عثمانی بر ضد هم نامه نوشتند و اسرار یکدیگر را نزد دولتمردان عثمانی افشا کردند، به گونه‌ای که حکومت عثمانی نهایتاً ناگزیر شد آن‌ها را از یکدیگر جدا سازد و هر گروه را به نقطه‌ای خاص و دور از دیگر تبعید کند. - ربیع الثانی ۱۲۸۵. ق: تبعید بهاء و صبح‌ازل به ترتیب: از ادرنه به عکا در فلسطین و قبرس. - ۱۲۸۶. ق: نگارش «اقدس» (کتاب مقدس بهائیان) به دست بهاء در زندان عکا. - ۱۲۹۸. ق: آغاز تجمع بهائیان به اشاره حسینعلی نوری و تأیید و حمایت روس تزاری در عشق‌آباد روسیه. - محرم ۱۳۰۷: قتل محمدرضا اصفهانی (یکی از بهائیان ایرانی مقیم عشق‌آباد که به مقدسات مسلمانان توهین می‌کرد)، و اقدام دولت تزاری به دستگیری، محاکمه و مجازات سنگین جمعی از مسلمانان منطقه به اتهام شرکت در قتل وی در حمایت از بهائیان. اواخر ۱۳۰۷. ق:

اعتراض شدید ناصرالدین شاه و حکومت ایران به دولت تزاری بابت تجمع و فعالیت بهائیان (تحت حمایت دولت روسیه) در عشق آباد. - ۲ ذی‌قعدة ۱۳۰۹. ق: مرگ بهاء به مرض وبا در عکا، و آغاز درگیری و نزاع شدید بین دو پسر بزرگ بهاء (محمد علی و عباس افندی) بر سر ریاست بر بهائیان، و ایجاد دسته‌بندی و کشمکش شدید و دیرپای زبانی و قلمی و یدی میان آن دو و پیروانشان با عناوینی چون «ناقضین» و «مشکرین»... و نهایتاً غلبه‌ی عباس افندی بر رقیب. - ۱۳۱۸. ق: دیدار و گفت و گوی دوستانه‌ی سر رونالد استورز (صهیونیست انگلیسی مشهور) با عباس افندی در عکا، و معرفی وی به لرد کیچنر در مصر. استورز در دوران جنگ جهانی اول یکی از ارکان سیاست استعماری بریتانیا و عضو فعال سرویس‌های اطلاعاتی و جاسوسی بریتانیا در خاور عربی بود و پس از سیطره و قیمومت تحمیلی انگلیس بر فلسطین نیز به حکومت حيفا (مقر عباس افندی) منصوب شد. کلنل لورنس مشهور، تحت فرمان او کار می‌کرد. وی در زمان حکومت بر حيفا کرارا با عباس افندی دیدار کرد و در تشییع جنازه‌ی وی نیز شرکت نمود. - رمضان ۱۳۲۰. ق: نصب سنگ بنای اولین معبد رسمی بهائیان (با عنوان مشرق الاذکار) در عشق آباد (قلمرو وقت روسیه‌ی تزاری) توسط محمد تقی افغان (پسر دایی باب، نماینده‌ی عباس افندی، و وکیل الدوله‌ی روسیه) با حضور و حمایت ژنرال سوبوتیچ (حاکم عشق آباد از سوی دولت تزاری)، و ثنای بهائیان حاضر در مراسم از دولت روسیه و دعای آن‌ها برای این دولت. - حدود محرم ۱۳۲۵. ق / فوریه ۱۹۰۷: انتقال عباس افندی از عکا به حيفا (هر دو در فلسطین). - ۱۱ جمادی الاول ۱۳۲۵. ق: نامه‌ی عباس افندی به میرزا علی اکبر ایادی در تهران مبنی بر نوید استحکام سلطنت محمد علی شاه به رغم فعالیت مشروطه خواهان و توصیه به «جمیع» بهائیان مبنی بر «اطاعت و انقیاد» از محمد علی شاه و حمایت نکردن از مشروطه. - ۱۳۲۷. ق: سرنگونی عبدالحمید ثانی (سلطان ضد صهیونیست عثمانی به دست ژون ترک‌ها) و آزادی فعالیت عباس افندی. - ۱۳۳۲ - ۱۳۲۹. ق (۱۹۱۳ - ۱۹۱۱): سفر عباس افندی به اروپا و امریکا، و نشان دادن چراغ سبز به سرمایه‌داری غرب. - ۱۳۳۰. ق: مرگ یحیی صبح ازل (برادر بهاء و پیشوای ازلیان) به سن ۸۲ سالگی در ماغوسای قبرس، و توصیه‌ی جانشین رسمی وی (میرزا یحیی دولت آبادی) به ازلیان مبنی بر تبعیت از مذهب تشیع، و آغاز افول فرقه‌ی ازلیت. - محرم ۱۳۳۲. ق: مراجعت عباس افندی از غرب به فلسطین، و ایجاد تضییق از سوی دولت عثمانی برای وی و خانواده‌اش به علت روابطی که (در طی سفر به غرب) با عوامل نظام سلطه‌ی جهانی به هم زده بود. ۱۳۲۸. ق (۱۹۱۰. م): اقدام ادوارد براون، نویسنده و سیاستمدار مشهور انگلیسی، به چاپ و انتشار کتاب موسوم به «نقطه الکاف» (از تواریخ کهن بایه، و حاوی مندرجاتی بر ضد مصالح بهائیان و به سود ازلیان) در مطبعه‌ی لیدن هلند. - ۱۳۳۶ - ۱۳۳۲. ق (۱۹۱۸ - ۱۹۱۴): وقوع جنگ جهانی اول بین متفقین (روس، انگلیس، فرانسه، ایتالیا و نهایتاً امریکا) و متحدین (آلمان، عثمانی و اتریش) در اروپا و آسیا، و کمک عباس افندی و منسوبان نزدیک وی - در طی این جنگ - به ارتش بریتانیا در جنگ با عثمانی در عراق و شامات و فلسطین، و تشدید فزاینده‌ی حساسیت دولت عثمانی نسبت به وی. - ۱۳۳۴. ق: تألیف کتاب «کشف الغطاء» به دست چند تن از مبلغان بهائی نظیر میرزا ابوالفضل گلپایگانی و سید مهدی گلپایگانی، و چاپ آن در تاشکند روسیه. این کتاب که در مخالفت با اقدام ادوارد براون مبنی بر چاپ «نقطه الکاف»، نگارش و طبع یافته و حاوی تعریض به انگلیسی‌ها بود، به زودی به علت تغییر سیاست خارجی بهائیان از وابستگی به روسیه‌ی تزاری به پیوند با لندن، جمع‌آوری و به دستور عباس افندی، نسخه‌های آن (جز اندکی) نابود گردید. - ۱۳۳۵. ق: تأسیس و انتشار مجله‌ی بهائی و فارسی زبان «خورشید خاور» به مدیریت سید مهدی گلپایگانی (مبلغ مشهور فرقه) در عشق آباد روسیه. - محرم ۱۳۳۶. ق (اکتبر ۱۹۱۷. م / آبان ۱۲۹۶. ش): پیروزی انقلاب کمونیستی در روسیه و انقراض حکومت سلسله‌ی رومانوف (پشتیبان اصلی بهائیت از آغاز پیدایش این فرقه تا آن روز). - ۱۳۳۶. ق: تهدید شدید جمال پاشا (فرمانده‌ی ارتش عثمانی در جنگ با انگلیس) به اعدام عباس افندی و تخریب مقابر پیشوایان بهائیت در فلسطین پس از پیروزی بر ارتش بریتانیا، و متقابلاً اقدام فوری و جدی دولت انگلیس (پس از اطلاع از این تهدید) به حفاظت از جان عباس افندی و منسوبان وی در حيفا. - ذی‌قعدة ۱۳۳۶. ق: فتح حيفا به دست قشون انگلیس به فرماندهی ژنرال النبی، و کمک لژیون

یهود، و رفتن النبی (طبق فرمان مخصوص امپراتور انگلیس) به دیدار عباس افندی و اعطای نشانی از عضویت امپراتوری برای وی، و سفارش همو به امرای لشکر بریتانیا مبنی بر محافظت از اماکن مقدس بهائی، و نهایتاً آزادی فعالیت بهائیان پس از ۶۵ سال حصر و محدودیت آن‌ها توسط عثمانی‌ها. - محرم ۱۳۳۷. ق: نامه‌ی عباس افندی به نصرالله باقروف (سرمایه‌دار مشهور بهائی) در تهران با مضمون اظهار خوشحالی از تصرف فلسطین به دست ارتش بریتانیا، و ستایش از «عدالت و سیاست» دولت انگلیس. عباس افندی، همچنین، در همان ایام، طی لوحی، سلطه‌ی غاصبانه‌ی انگلیس بر قبله‌ی اول مسلمانان را «برپا شدن خیمه‌های عدالت» شمرد، خداوند را بر این نعمت بزرگ! سپاس گفت و تأییدات جرج پنجم، پادشاه انگلیس، را مسئلت کرد و خواستار جاودانگی سایه‌ی گسترده‌ی این امپراتور دادگستر! بر آن سرزمین گردید. - شوال ۱۳۳۷. ق: درخواست مقامات دولتی انگلیس در فلسطین از حکومت لندن مبنی بر اعطای نشان و لقب امپراتوری بریتانیا به عباس افندی، به پاس «خدمات مستمر و صادقانه‌ی وی به آرمان بریتانیا»، پس از اشغال فلسطین به دست قشون انگلیس. - شعبان ۱۳۳۸. ق: اعطای لقب «سر» (Sir) و نشان «شوالیه‌گری» (Knight hood) طی مراسمی در حیفا توسط ژنرال النبی (حاکم نظامی حیفا و فرمانده‌ی کل قوای بریتانیا) به عباس افندی به پاس خدمت به امپراتوری انگلیس. - شوال ۱۳۳۸. ق: نصب سر هربرت ساموئل (صهیونیست انگلیسی مشهور) به عنوان نخستین کمیسر عالی انگلیس در فلسطین، و ایجاد روابط صمیمانه میان او عباس افندی. به گفته‌ی شاهدان عینی، بهائیان در زمان قیمومت انگلیس بر فلسطین «مورد توجه و اطمینان کامل مقام‌های انگلیسی حکومت فلسطین بودند و اکثر آن‌ها در مقام‌های حساس دولتی مانند فرمانداری، ریاست ثبت اسناد و مأموریت‌های خیلی بالایی در این سرزمین دیده می‌شوند.» [۲]. - اسفند ۱۲۹۹. ش (جمادی الثانی ۱۳۳۹. ق): وقوع کودتای انگلیسی ۱۲۹۹ به رهبری (سیاسی) سید ضیاء الدین طباطبایی و رهبری (نظامی) رضاخان در ایران (با حمایت وزارت جنگ و وزارت مستعمرات انگلستان)، و تشکیل دولت نود روزه‌ی سید ضیاء با عضویت میرزا علی محمد خان موقرالذوله، بهائی سرشناس [۳]. - فروردین ۱۳۰۰. ش (رجب ۱۳۳۹. ق): مصاحبه‌ی حبیب‌الله خان عین‌الملک (کاتب و منشی عباس افندی در جوانی، ژنرال قنسول وقت ایران در شامات، و پدر عباس هویدا، نخست‌وزیر مشهور عصر پهلوی) با روزنامه‌ی لسان العرب (شامات)، دائر بر ستایش از کودتای سوم اسفند، و تعریف از سید ضیاء به عنوان یکی از «رجال بزرگ و کاری» ایران، که «برای احیای روح تاریخی ایران و ترقی دادن ایرانیان... نهایت کفایت را دارا می‌باشد»، و تأکید بر سابقه‌ی رفاقت دوازده ساله‌ی خویش با وی. گفتنی است: عین‌الملک چندی قبل از کودتای ۱۲۹۹ نیز، به دستور محفل بهائیت ایران، رضاخان را برای اجرای کودتا به سر اردشیر ریپورتر (سر جاسوس انگلیس در ایران) معرفی کرده و او نیز رضاخان را تحویل انگلیسی‌ها داده بود. - آذر ۱۳۰۰. ش (ربیع الاول ۱۳۴۰. ق): مرگ عباس افندی در حیفا و تسلیم دولت بریتانیا و وزیر مستعمرات آن کشور (وینستون چرچیل) به بازماندگان وی و جامعه‌ی بهائیت، و شرکت مقامات عالی حکومت انگلیس در فلسطین (نظیر سرهربرت ساموئل و ژنرال استورز) در تشییع جنازه‌ی او. - بهمن ۱۳۰۰. ش (ژانویه ۱۹۲۲): تعریف و تمجید مجله‌ی جمعیت آسیایی پادشاهی بریتانیای کبیر و ایرلند از عباس افندی به عنوان «برازنده‌ترین» فرد ایرانی و شخصیت ممتاز و فوق‌العاده شرق. (این انجمن، لژی ماسونی است که تحت ریاست پادشاه انگلیس قرار دارد). - آذر ۱۳۰۱. ش: آمدن شوقی از اروپا به فلسطین برای پیشوایی بهائیان، و به وجود آمدن نزاعی شدید بین او و رقبا و مخالفانش به رهبری کسانی چون میرزا محمد علی (برادر و رقیب سرسخت عباس افندی) و میرزا احمد سهراب (از ایادی مهم عباس افندی در امریکا و بنیادگذار فرقه‌ی انشعابی «سهرابی» در بهائیت) بر سر ریاست بر فرقه و تصرف اماکن و مراقد آن در فلسطین، و نهایتاً غلبه‌ی نهایی و کامل شوقی (به مدد هربرت ساموئل و دیگر دولتمردان انگلو - صهیون در فلسطین) بر رقبای خود و قطع ید و اخراج آن‌ها از اماکن یاد شده. - اردیبهشت ۱۳۰۴. ش (۱۶ شوال ۱۳۴۳. ق): صدور حکم محکمه‌ی شرعی‌ی مصر دائر بر جدایی مسلک بهائیت از دیانت اسلام. - ۱۳۰۷. ش / ۱۹۲۸. م به بعد: شروع ایجاد تزییقات برای بهائیان مقیم روسیه از سوی اتحاد جماهیر شوروی. - ۱۳۱۴ و ۱۳۱۷. ش (۱۹۳۵ و ۱۹۳۸. م): تشدید اقدامات دولت شوروی بر

ضد فرقه‌ی بهائیت در آن کشور، شامل تصرف مشرق الاذکار بهائیان در عشق آباد و تبدیل آن به موزه، و نیز دستگیری بهائیان (در سطحی وسیع) و تبعید آن‌ها به نقاط مختلف روسیه (نظیر سبیری) و بعضاً ایران، و مصادره‌ی اموال و کتب آن‌ها و تعطیل نمودن محافل و مدارسشان و ممنوع ساختن فعالیت‌های اجتماعی و تبلیغاتی آن‌ها در عشق آباد و دیگر نقاط روسیه (از ترکستان تا قفقاز) به جرم ارتباط فعالان بهائی با انگلیسی‌ها و جاسوسی برای آن‌ها بر ضد دولت شوروی. - اردیبهشت ۱۳۲۷. ش (۱۴ می ۱۹۴۸. م): پایان دوران قیمومت انگلستان بر فلسطین و اعلام تأسیس دولت اسرائیل از سوی شورای ملی یهود در تل آویو، و آغاز حمایت مستمر شوقی افندی از آن رژیم. - مرداد ۱۳۲۹. ش: رایزنی محفل بهائیان انگلیس با مراکز چون انجمن پادشاهی افریقای (انگلیس)، مدرسه السنه‌ی شرقی لندن و شعبه‌ای از دانشگاه آکسفورد و دوائر دیگر در اداره‌ی افریقای شرقی آن کشور و مددگیری فکری و اطلاعاتی از آن‌ها در امر پیشبرد تبلیغات بهائیت. - ۱۹ دی ۱۳۲۹. ش: (۹ ژانویه ۱۹۵۱. م): اعلان تأسیس اولین شورای بین‌المللی بهائی (جنین بیت العدل) در فلسطین اشغالی از سوی شوقی افندی. - نوروز ۱۳۳۰. ش: پیام شوقی افندی مبنی بر اظهار خوشوقتی از استقرار دولت اسرائیل به عنوان «مصدق وعده‌ی الهی به» فرزندان حضرت ابراهیم و وارثان حضرت موسی (ع)، یعنی صهیونیست‌ها! و اعلام اقرار دولت اسرائیل «به استقلال و اصالت آیین» بهائی و «ثبت عقدنامه» بهائیان و «معافیت کافه موقوفات» بهائی و نیز لوازم ضروریه بنای مرقد باب در فلسطین اشغالی از عوارض و مالیات‌های دولتی و اقرار آن دولت «به رسمیت ایام» تعطیلی بهائیان. - ۱۳۳۲. ش: شروع اولین برنامه‌ی بلند مدت و ده ساله‌ی بهائیان در ایران، با هدف ازدیاد وابستگان به فرقه‌ی بهائی و حداکثر امکان نفوذ در تمام قسمت‌ها و نقاط کشور، به خصوص در بین مردم دهات و ایلات و عشایر، به وسیله‌ی راه‌اندازی محافل بهائی در نواحی فاقد محفل، دایر کردن کلاس‌های رفع اشکال، و نیز گردآوری «هر گونه کتب خطی یا مطبوع که دارای مطالبی درباره‌ی افکار و عقاید، روحیات و خصوصیات مرسوم و عادات یا هر نوع اطلاعات دیگری راجع به عشایر و ایلات می‌باشد» و ارسال آن به مرکز. - اردیبهشت ۱۳۳۴. ش (مقارن با ماه رمضان): سخنرانی‌های روشنگر و پرشور واعظ شهیر، مرحوم حجت الاسلام فلسفی، در تهران به اشاره و دستور آیت‌الله العظمی بروجردی علیه بهائیت، و پخش آن از رادیو (به رغم مخالفت شدید عده‌ای از مسئولان عالی رتبه‌ی رژیم نظیر اسدالله علم). - آبان ۱۳۳۶. ش / نوامبر ۱۹۵۷. م: مرگ و دفن شوقی در لندن، و آغاز دسته‌بندی‌های جدید و شدید در بین بهائیان، و تقسیم آن‌ها به دو جناح روحیه ماکسول (بیوه‌ی کانادایی شوقی) و میسن ریمی امریکایی (رهبر بهائیان ارتدوکس). ۲۴ دی ۱۳۳۹. ش: افتتاح ام‌المعابد (مشرق الاذکار مرکزی) بهائیان در کامپالا (پایتخت اوگاندا) توسط روحیه ماکسول، بیوه‌ی شرقی، با حضور نماینده‌ی حکومت انگلستان و برادر پادشاه اوگاندا و جمعی از مأموران عالی رتبه‌ی کشوری و لشکری دولت دیکتاتوری اوگاندا. - ۱۴۳۱. ش: اوج‌گیری نهضت اسلامی ملت ایران به رهبری مراجع معظم تقلید و در رأس آن‌ها امام خمینی (ره) بر ضد استبداد و استعمار، هم زمان با پایان یافتن برنامه‌ی ده ساله‌ی اول بهائیان در این کشور. - ۱۳۴۲. ش: تشکیل اولین بیت العدل اعظم بهائیت در فلسطین اشغالی. - اردیبهشت ۱۳۴۲. ش: سفر دو هزار نفر زن و مرد بهائی با تسهیلات مالی دولت ایران (کابینه‌ی اسدالله علم، سرکوبگر قیام خونین ۱۵ خرداد به دستور شاه و امریکا) از طریق فرودگاه مهرآباد به انگلیس به منظور شرکت در اجتماع پانزده هزار نفره‌ی بهائیان در روز ۸ اردیبهشت در لندن برای معارفه‌ی گروه نه نفری بیت العدل اعظم بهائیت؛ اقدامی که خروش اعتراض امام خمینی را برآورد، به گونه‌ای که ایشان فرمود: «از چیزهایی که سوء نیت دولت حاضر را اثبات می‌کند، تسهیلاتی است که برای مسافرت دو هزار نفر یا بیشتر از فرق ضاله قائل شده است و به هر یک پانصد دلار ارز داده‌اند و قریب ۱۲۰۰ تومان تخفیف در بلیط هواپیما داده‌اند، به مقصد آن که این عده در محفلی که در لندن از آن‌ها تشکیل می‌شود و درصد ضد اسلامی است شرکت کنند. در مقابل برای زیارت بیت الله الحرام چه مشکلاتی که ایجاد نمی‌کنند و چه اجحافات و خرج تراشی‌ها که نمی‌شود.» - بهار ۱۳۴۲. ش: اقدام بنگاه سخن‌پراکنی بی.بی.سی به پخش یک سلسله مصاحبه‌ی رادیو تلویزیونی تحت عنوان «دیانت امروزی شما» با چند تن از بهائیان (خانم مهرانگیز منصف و آقای تدکار

دل) در تبلیغ بهائیت. - ۱۵ خرداد ۱۳۴۲. ش: سرکوب خونین قیام ملت مسلمان ایران در حمایت از رهبر تبعیدی خویش (امام خمینی) توسط دولت اسدالله علم به دستور شاه و امریکا. - ۲۰ خرداد ۱۳۴۲. ش: نامه‌ی تشویق‌آمیز محفل ملی بهائیان به تیمسار سرتیپ پرویز خسروانی (فرمانده‌ی ژاندارمری ناحیه مرکز در قضیه‌ی کشتار ۱۵ خرداد، و بعدها آجودان فرح، معاون نخست‌وزیر و رئیس سازمان تربیت بدنی، و نیز مدیر عامل باشگاه تاج بعد از بازنشستگی) با اطلاق عبارت «تجاوز اراذل و اوباش و رجاله» و «سوء عمل جهلای معروف به علم!» بر قیام حق طلبانه‌ی ملت مسلمان به رهبری مراجع معظم تقلید و در رأس آنان امام خمینی (ره)، و «تقدیر» از «زحمات و خدمات و سرعت عمل تیمسار» و این که: «تاریخ امر بهائیان آن جناب را در ردیف همان چهره‌های درخشان و نگهبان مدنیت عالم انسانی ثبت و ضبط خواهد نمود!» - ۱۳ آبان ۱۳۴۳. ش: دستگیری و تبعید امام خمینی به ترکیه توسط رژیم پهلوی، به دستور امریکا و به جرم! مخالفت با لایحه‌ی کاپیتولاسیون (مصونیت قضائی مستشاران امریکایی در ایران) مصوب مجلسین فرمایشی شورا و سنا. - اواخر ۱۳۴۳. ش: شروع اجرای دومین برنامه‌ی بلند مدت و نه ساله‌ی بهائیت در ایران (در پی تبعید امام به خارج از کشور). - اردیبهشت ۱۳۴۶. ش (آوریل ۱۹۶۷): تبریک «صادقانه و مسرت‌آمیز» محفل ملی بهائیان انگلیس به ملکه‌ی بریتانیا به مناسبت روز تولد وی، و پاسخ گرم منشی مخصوص ملکه به آن‌ها. - مهر ۱۳۴۶. ش (۱۶ اکتبر ۱۹۶۷): برگزاری جشن یکصدمین سالگرد تأسیس بهائیت، توسط محفل بهائیان امریکا در آن کشور، و ارسال پیام تبریک صمیمانه‌ی لندن جانسون (رئیس جمهور صهیونیست امریکا) به اعضای محفل بهائیت و اظهار این مطلب خطاب به محفل یاد شده، که «هدف شما با هدف آمریکا یکی است». - فروردین ۱۳۵۰ (مارس ۱۹۷۱): سفر روحیه ماکسول (بیوه شوقی افندی، و از رهبران بهائیت پس از او) در مارس ۱۹۷۱. م به منطقه لیبیریای افریقا، و حضور وی همراه سفیر امریکا در برنامه‌ی مصاحبه‌ی تلویزیونی. - خرداد ۱۳۵۰. ش (۲۱ می ۱۹۷۱. م): افتتاح کنفرانس جهانی بهائیان در بزرگ‌ترین هتل جزیره‌ی جامائیکا در اقیانوس اطلس، با حضور جمعی از سران بهائیت و قرائت پیام بیت العدل، و حضور حاکم کل این جزیره و نماینده‌ی رسمی ملکه‌ی انگلیس در نخستین لحظات تشکیل کنفرانس و ایراد نطق نیم ساعته در آنجا در تأیید بهائیت. - ۱۳۵۱. ش: انتشار کتابی درباره‌ی بهائیت از سوی ارتش امریکا. - مهر ۱۳۵۱ (اکتبر ۱۹۷۲. م): برگزاری فستیوال ملی در سی شیلز، و حضور شاهزاده مارگرت و لرد استودن به عنوان نمایندگان خاندان سلطنتی انگلیس در آن و دیدارشان از غرفه‌ی آثار و کتب بهائیان در آنجا. - ۲۲ اردیبهشت ۱۳۵۲. ش: دستور پرویز ثابتی (مقام امنیتی مشهور و بهائی ساواک شاه) به جلوگیری از انتشار فتوای آیت الله شریعتمداری مبنی بر تحریم خرید و فروش نوشته‌های شرکت بهائی زمزم در بین مردم، و دستگیری و تعقیب پخش کنندگان این فتوا. - مرداد ۱۳۵۳. ش (اوت ۱۹۷۴. م): برگزاری جلسه‌ی جوانان بهائی امریکا هم زمان با برگزاری کنفرانس جهانی بهائیان در امریکا در سنت لوئیز - میسوری، و تلگراف تبریک فرماندار ایالت کانزاس به آن و اظهار امیدواری وی مبنی بر تشکیل کنفرانس آینده‌ی بهائیان امریکا در آن ایالت. - بهمن ۱۳۵۷. ش: پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی ایران و روبه‌رو شدن بهائیت با «بدترین بحران» در طی تاریخ خویش، و نگرانی شدید سران بهائیت از وضعیت پیش آمده برای فرقه و آینده‌ی تاریک آن در ایران، و دیدار مستمر قدیمی (نماینده‌ی محفل بهائیان ایران) با نماینده‌ی شورای جهانی کلیساها (کشیش رابرت پرایور) و مسئولان سفارت امریکا در تهران، و چاره اندیشی آن‌ها مبنی بر لزوم پرهیز مطبوعات امریکا (نظیر نیوزویک و تامیز) به حمایت از بهائیان و اعتراض به نظام جمهوری اسلامی ایران (به منظور جلوگیری از تحریک بیشتر احساسات ایران انقلابی بر ضد امریکا)، و واگذاری پیگیری این امر به کشوری ظاهراً «بی طرف»، و نیز مرکزی نظیر شورای جهانی مسیحیت و کمیته‌ی حقوق بشر سازمان ملل. این سیاست، البته، بر اثر افزایش تنش‌های سیاسی میان ایران و امپریالیسم امریکا، به زودی تغییر کرد و جای خود را به جانبداری رسمی کاخ سفید از تشکیلات بهائیت داد. - بهار ۱۳۸۵: اقدام دو تن از نمایندگان کنگره‌ی امریکا مبنی بر تهیه‌ی طرح پیش‌نویس قطعنامه‌ای در محکوم کردن نظام اسلامی ایران بابت به اصطلاح «سرکوب بهائیان در ایران» و تحویل آن به کمیته‌ی روابط بین المللی مجلس آن کشور به منظور صدور قطعنامه بر ضد ایران و به

حمایت از بهائیان. - ۱۷ دی ۱۳۸۵. ش: اظهارات اولمرت - نخست‌وزیر رژیم اشغالگر فلسطین، و فاتح! جنگ با حزب الله لبنان - در حضور جمعی از بهائیان سرشناس و یک ایرانی بهائی، که به دعوت وزارت خارجه‌ی اسرائیل در مجلس حاضر شده بودند، مبنی بر این که دولت اسرائیل به احترام مقدسات بهائیان در ایران، به این کشور حمله نمی‌کند؛ سخنی که با توجه به موفقیت شگرف! نظامی اولمرت در جنوب لبنان، توسط صاحب‌نظران رشته‌ی تاریخ و سیاست، بر ضرب‌المثل مشهور ایرانی: «لوطی نباخته!» منطبق شد و بیش از یک شوخی بی‌مزه قلمداد نگردید! - ۱۳۶۲. ش: صدور اعلامیه از سوی دادستان کل انقلاب اسلامی ایران (و نیز مصاحبه‌ی وی با مطبوعات) مبنی بر اعلام خبر بازداشت چند تن از بهائیان به اتهام جاسوسی برای بیگانگان، و ممنوع شدن هر نوع فعالیت تشکیلاتی فرقه‌ی ضاله در کشور و جرم بودن عضویت افراد در آن تشکیلات، و عکس‌العمل فوری محفل بهائیان ایران نسبت به اعلامیه‌ی دادستانی و اقدام این محفل به انتشار اعلامیه در سطحی وسیع در انتقاد از اظهارات دادستان و دفاع از متهمان بهائی همراه اعلام تعطیل شدن تشکیلات بهائیت در ایران. - ۱۳۶۲. ش: حمایت صریح رونالد ریگان (رئیس جمهور «کابویی» آمریکا) از بهائیان دستگیر شده به دست نظام جمهوری اسلامی و محکوم شمردن دادگاه‌های انقلاب اسلامی به علت صدور حکم مبنی بر حبس و اعدام جمعی از سران فرقه‌ی ضاله به جرم جاسوسی، و متقابلاً عکس‌العمل فوری امام خمینی و اقدام ایشان به ایراد نطقی کوبنده بر ضد سخنان ریگان، و یاد کردن از این عمل به مثابه دلیلی آشکار بر وابستگی سیاسی بهائیان به امپریالیسم آمریکا، و شبیه دانستن آن به حمایت سوسیال امپریالیسم روسیه‌ی شوروی از سران بازداشت شده‌ی حزب توده که در واقع، جنبه‌ی حمایت ارباب از خادمان خود را دارد: «اگر دلیل ما نداشتیم به این که [این‌ها] جاسوس آمریکا هستند جز طرفداری ریگان از آن‌ها، و دلیلی نداشتیم که حزب توده جاسوس هستند جز طرفداری شوروی از آن‌ها، [برای اثبات مدعای ما] کافی بود... بهائی‌ها، یک مذهب نیستند، یک حزب هستند؛ یک حزبی که در سابق، انگلستان پشتیبانی آن‌ها را می‌کرد و حالا هم آمریکا دارد پشتیبانی می‌کند. این‌ها هم جاسوس‌اند مثل آن‌ها...»

کتابنامه

منابع بهائی

حاجی میرزا جانی کاشانی، نقطه الکاف در تاریخ ظهور باب و وقایع هشت سال اول از تاریخ باییه، به سعی و اهتمام ادوارد براون، لیدن ۱۳۲۸ ق؛ تاریخ ظهور دیانت حضرت باب و حضرت بهاءالله، مخطوط، به خط میرزا ابوالفضل گلپایگانی؛ مطالع الانوار - BREAKERS THE DAWN، تلخیص تاریخ نیل زرنندی، ترجمه و تلخیص عبدالحمید اشراق خاوری، مؤسسه ملی مطبوعات امری، ۱۳۴ بدیع؛ فاضل مازندرانی، اسرار الآثار، مؤسسه ملی مطبوعات امری، ۱۲۹ بدیع؛ فاضل مازندرانی، ظهور الحق، بخش سوم، بی‌نا، بی‌تا، چاپ سربی، و نیز ج ۸، قسمت دوم، مؤسسه ملی مطبوعات امری، ۱۳۲ بدیع؛ عبدالحمید اشراق خاوری، ایام تسعه، مؤسسه ملی مطبوعات امری، تهران ۱۲۱ بدیع؛ تصحیح تاریخ میرزا جانی، اثر شیخ محمد علی قائنی؛ مخطوط، مقاله شخصی سیاح که در تفصیل قضیه باب نوشته است، [عباس افندی]، مؤسسه ملی مطبوعات امری، سال ۱۱۹ بدیع؛ مکاتیب عبدالبهاء، مؤسسه مطبوعات امری، ۱۳۴ بدیع؛ عبدالحسین آواره، الکوکب الدریه فی مآثر البهائیه، ۱۳۴۲. ق، مطبوعه سعادت، مصر؛ شوقی افندی، قرن بدیع، ج ۳ و ۴؛ شوقی افندی، توفیعات مبارکه، لوح قرن (نوروز ۱۰۱ بدیع)، تهران، مؤسسه ملی مطبوعات امری، بدیع ۱۲۵؛ روحیه ماکسول، گوهر یکتا در ترجمه‌ی احوال مولای بی‌همتا [شوقی افندی]، ترجمه‌ی ابوالقاسم فیضی، بی‌نا، بی‌تا؛ عزیزالله سلیمانی، مصابیح هدایت، تهران، ۱۳۲۶؛ محمد علی فیضی، حضرت نقطه اولی ۱۲۳۵ - ۱۲۶۶ هجری / ۱۸۱۹ - ۱۸۵۰ میلادی، مؤسسه ملی مطبوعات امری، آذر ۱۳۵۲، ۱۳۶ بدیع؛ کتاب حضرت رب‌اعلی، ح. م. (حسن موقر) بالیوزی؛ سالهای سکوت؛ بهائیان روسیه ۱۹۳۸

- ۱۹۴۶، خاطرات اسدالله علیزاد، از انتشارات Australia، Century Press ۱۹۹۹؛ عهد اعلی؛ ابوالقاسم افغان، زندگانی حضرت باب، ویرایش هما تاج بازیار، Oneworld Oxford آهنگ بدیع، نشریه رسمی بهائیان، سال ۲، ش ۱۵ و ۱۶؛ سال ۱۳۴۰، ش ۳؛ سال ۱۳۴۳، ش ۴؛ سال ۱۳۵۰، ش ۶ - ۱۱؛ سال ۱۳۵۲، ش ۱ تا ۴؛ سال ۱۳۵۳، ش ۲ و ۳؛ اخبار امری، نشریه رسمی بهائیان، سال ۱۳۴۲، ش ۲؛ سال ۱۳۴۶، ش ۴ و ۵ و ۷؛ سال ۱۳۵۰، ش ۱۴؛ سال ۱۳۵۱، ش ۵؛ سال ۱۳۵۲، ش ۱؛ سال ۱۳۵۳، ش ۱۱؛ سال ۱۳۵۵، ش ۱۴؛ و...

منابع غیر بهائی

میرزا محمد مهدی خان زعیم‌الدوله تبریزی، مفتاح باب‌الابواب، یا تاریخ باب و بهاء، ترجمه‌ی حاج شیخ حسن فرید گلپایگانی، با مقدمه حاج میرزا عباسقلی چرندابی، تهران، کتابخانه شمس، ۱۳۴۰؛ علیقلی میرزا اعتضاد السلطنه، فتنه باب، مقالات و تعلیقات عبدالحسین نوایی، چ ۲، تهران، بابک، ۱۳۵۱؛ سید محمد باقر نجفی، بهائیان، تهران، کتابخانه‌ی طهوری؛ بهرام افراسیابی، تاریخ جامع بهائیت (نوماسونی)، تهران، سخن، ۱۳۷۱؛ نورالدین چهاردهی، باب کیست و سخن او چیست؟؛ عبدالحسین آیتی، کشف الحیل، مجلدات مختلف؛ حسن نیکو، فلسفه نیکو، ج ۳، تهران، بنگاه مطبوعاتی فراهانی، ۱۳۴۲؛ خاطرات صبحی درباره بایبگری و بهائیکری، با مقدمه سید هادی خسروشاهی، چاپ پنجم، قم، دارالتبلیغ اسلامی، ۱۳۵۴؛ اسناد و مدارک درباره بهائیکری، جلد دوم خاطرات صبحی، تهران، عصر جدید، ۱۳۵۷؛ اسماعیل راثین، انشعاب در بهائیت پس از مرگ شوقی ربانی، تهران، مؤسسه تحقیقی راثین، ۱۳۵۷؛ سید سعید زاهد زاهدانی، بهائیت در ایران، تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی؛ عبدالله شهبازی، «جستارهایی از تاریخ بهائیکری در ایران...»، تاریخ معاصر ایران، سال ۷، ش ۲۷، پاییز ۱۳۸۲؛ ایام ۲۹، ضمیمه روزنامه جام‌جم، ۶ شهریور ۱۳۸۶، ویژه بهائیت؛ امام خمینی، صحیفه نور، مرکز مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۶۱، ج ۱ و ۱۷؛ محمد حسن رجبی، زندگی نامه سیاسی امام خمینی، تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۷۷؛ خاطرات و مبارزات حجت الاسلام فلسفی، ویرایش علی دوانی، محمد رجبی و محمد حسن رجبی، تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۷۶؛ «سوابق رضاخان و کودتای سوم حوت ۱۲۹۹، گفتگو با محمدرضا آشتیانی‌زاده»، به اهتمام سهلعلی مددی، تاریخ معاصر ایران، کتاب سوم، زمستان، ۱۳۷۰؛ اسناد لانه جاسوسی آمریکا، ش ۳۷ (مسلک‌های سیاسی استعمار)، دانشجویان مسلمان پیرو خط امام، تهران، بی‌نا، بی‌تا، ص ۱۲، گزارش مورخ ۲۰ ژوئن ۱۹۷۹ (۳۰ خرداد ۱۳۵۸)؛ مهدی بامداد، شرح حال رجال ایران در قرن ۱۲ - ۱۳ - ۱۴، تهران، کتابفروشی زوار، ۱۳۴۷، ج ۲؛ خان ملک ساسانی، دست پنهان سیاست انگلیس در ایران، تهران، انتشارات بابک با همکاری انتشارات هدایت، چ ۳، بی‌تا؛ دنیس رایت، ایرانیان در میان انگلیسیها، ترجمه‌ی کریم امامی، تهران، نشر نو با همکاری انتشارات زمینه، ۱۳۶۸؛ بذرهای توطئه؛ گزیده اسناد محرمانه وزارت خارجه انگلیس (از اعلامیه بالفور تا قیمومت انگلیس بر سرزمین فلسطین)، ترجمه‌ی حسین ابوترابیان، تهران، اطلاعات، ۱۳۶۶، عجاج نویهض، پروتکل‌های دانشوران صهیون، ترجمه‌ی حمیدرضا شیخی، مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، ۱۳۷۳؛ اسناد مؤسسه تاریخ معاصر ایران، ش ۲۴ تا ۲۸ - ۱ - ۱۳۹ ک؛ روزنامه جمهوری اسلامی، سال ۲۸، ش ۷۹۶۲، چهارشنبه ۲۰ دی ۱۳۸۵، ص ۲؛ هفته نامه همت، سال ۱، ش ۲۷، شنبه ۲۷ خرداد ۱۳۸۵، ص ۲

پاورقی

[۱] واژه «نبیل» به حساب حروف ابجد، برابر لفظ «محمد» است و بنابراین «علی قبل نبیل» به معنای «علی محمد» است که نام خود باب است.

[۲] رک: فضل‌الله نورالدین کیا، خاطرات خدمت به فلسطین، صص ۱۱۸ - ۱۱۵.

[۳] موقرالذوله از خویشاوندان علی محمد باب و عباس افندی و شوقی، و پدر حسن موقر افنان بالیوزی (گوینده‌ی سابق بخش فارسی رادیو بی بی سی لندن و از سران و نویسندگان تراز اول بهائیت، رئیس محفل بهائیت در انگلیس طی سال‌های ۱۹۶۰ - ۱۹۳۷، یکی از ایادی امرالله منصوب از سوی شوقی افندی، رهبر بهائیان، و «عضو هیئت ایادی امرالله مقیم» فلسطین اشغالی پس از شوقی) بود.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز:

الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و ...

د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی

دیگر

ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

(و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۰۲۳۵۰۵۲۴)

(ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...
 (ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

(ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه
 (ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال
 دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان
 تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور
 کاربران ۲۳۳۳۰۴۵ (۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی
 جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل
 و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق
 روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایند انشاءالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳ و شماره حساب شبا: IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱-۰۵۳
 به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید
 ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام: - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده
 است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می فرماید: «ای بنده بزرگوار
 شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است،
 هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی
 اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می رهنانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از
 پیروان ما را دارد، اما تو دریچه ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بپدان، نگاه می دارد و با حجت های خدای متعال،
 خصم خویش را ساکت می سازد و او را می شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رها کردن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی
 همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش
 از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند
 آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گامگاه

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

